

Διαφωτισμός και διαμόρφωση των πολιτικών ιδεολογιών στην Ελλάδα

Ενότητα 8: Κοινωνική και διανοητική ιστορία της Ελλάδας, και γυναικείο κίνημα

Σπύρος Μαρκέτος
Τμήμα Πολιτικών Επιστημών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Διαφωτισμός και διαμόρφωση των πολιτικών ιδεολογιών στην Ελλάδα

Κοινωνική και διανοητική ιστορία της Ελλάδας, και γυναικείο κίνημα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Οι βάσεις των ιδεολογικών ρευμάτων της εποχής.
2. Τα κοινωνικά προβλήματα της περιόδου.
3. Ελληνικό φεμινιστικό κίνημα.

Σκοποί ενότητας

- Να κατανοηθούν οι βάσεις των ιδεολογικών ρευμάτων που αναπτύσσονται στην Ελλάδα.
- Να αναδειχθούν τα κοινωνικά προβλήματα της εποχής και τα πεδία σύγκρουσης.
- Να αναλυθεί η εμφάνιση του ελληνικού φεμινισμού.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τα ιδεολογικά ρεύματα του 19^{ου} αιώνα

Τα ιδεολογικά ρεύματα του 19ου αιώνα

- Τον 19^ο αιώνα στην Ελλάδα δεν έχουμε σοσιαλιστική αριστερά. Μολονότι στα ελληνικά γίνεται αναφορά στον σοσιαλισμό (κοινωνισμός), από τον Φραγκίσκο Πηλαρινό, καθηγητή της Φιλοσοφίας στην Ελλάδα του 19^{ου} αιώνα.
- Αντίθετα οι ιδεολογίες που συγκρούονται είναι ο εθνικισμός και ο συντηρητισμός. Με μια πολύ ισχυρή εθνικιστική διάσταση.

Τα ιδεολογικά ρεύματα του 19ου αιώνα

- Η αντιπολίτευση σ' αυτές τις αντιλήψεις δεν ήρθε από μια σοσιαλιστική αριστερά. Υπήρχε αριστερά η οποία δεν επικοινωνούσε με τα αντίστοιχα ρεύματα της Δύσης, αλλά κατά βάση διεκδικούσε δικαιώματα για τους μικρούς παραγωγούς. Και αυτό που πέτυχε ήταν να μην εδραιωθεί ο καπιταλισμός με την ένταση και στην έκταση που εδραιώθηκε σε άλλες χώρες της Ευρώπης.

Τα ιδεολογικά ρεύματα του 19ου αιώνα

- Βασικό κοινωνικό πρόβλημα εκείνη τη εποχή ήταν το αγροτικό ζήτημα.
- Άλλο πεδίο σύγκρουσης ήταν η φορολογία.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η εμφάνιση του φεμινιστικού κινήματος

Η εμφάνιση του φεμινιστικού κινήματος

- Στην Ελλάδα υπήρξε ένα πολύ ισχυρό φεμινιστικό κίνημα στον 19^ο αιώνα.
- Στο βιβλίο της η Ελένη Βαρίκα, *Η εξέγερση των κυριών*, δείχνει ένα φεμινιστικό κίνημα που αφορούσε τις κυρίες, ήταν η εξέγερση των κυριών, οι γυναίκες της ανώτερης και μεσαίας τάξης, όχι οι γυναίκες του λαού.

Η εμφάνιση του φεμινιστικού κινήματος

- Η Βαρίκα, υποστηρίζει δύο στοιχεία:
 - A) Η θέση των γυναικών στην Ελλάδα μετά την επανάσταση χειροτέρευσε. Για τον λόγο ότι οι άντρες απελευθερώθηκαν μετά την επανάσταση.
 - B) Οι γυναίκες της ανώτερης και της μεσαίας τάξης ήταν σε χειρότερη θέση απ' ότι οι γυναίκες του λαού.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η καλλιέργεια του μισογυνισμού

Η καλλιέργεια του μισογυνισμού

- Στη Δύση είχε καλλιεργηθεί από το 1500 και μετά, από την ανάπτυξη του καπιταλιστικού συστήματος και μετά, μια ακραία κουλτούρα μισογυνισμού.
- Πολύ χειρότερη από τις πατριαρχικές κουλτούρες που υπήρχαν στα υπόλοιπα μέρη του κόσμου, συμπεριλαμβανομένης της Οθωμανικής Ανατολής.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η απελευθέρωση των γυναικών

Η απελευθέρωση των γυναικών

- Από την ίδρυση των Βερσαλλιών και της Πετρούπολης γύρω στο 1800, πρώτα μεταξύ των ευγενών και υπό την επίδραση του Ζαν Ζακ Ρουσσώ άρχισε να αναπτύσσεται ένα κλίμα σχετικής απελευθέρωσης των γυναικών.

Η απελευθέρωση των γυναικών

- Ένα πρώιμο πεδίο σύγκρουσης για τις γυναίκες της ανώτερης τάξης είναι η μάθηση (γραφή και ανάγνωση). Ακόμα και γι' αυτά τα κορίτσια αποθαρρύνονταν.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σπύρος Μαρκέτος.
«Τίτλος Μαθήματος. Διαφωτισμός και διαμόρφωση των πολιτικών
ιδεολογιών στην Ελλάδα. Κοινωνική και διανοητική ιστορία της Ελλάδας, και
γυναικείο κίνημα». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη
δικτυακή διεύθυνση: http://opencourses.auth.gr/eclass_courses.

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Μαρία Φράγκου
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό Εξάμηνο 2014-2015

